

USTAWA
z dnia 15 grudnia 2000 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów¹⁾

Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, Nr 170, poz. 1652, z 2004 r. Nr 93, poz. 891, Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362, Nr 184, poz. 1539.

Dział I
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.
2. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki lub koncentracje wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ustawa określa także organy właściwe w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów.

Art. 2.

1. Ustawa nie narusza praw przysługujących na podstawie przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności przepisów o ochronie wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych, topografii układów scalonych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, praw autorskich i praw pokrewnych.
2. Ustawę stosuje się do zawieranych między przedsiębiorcami:
 - 1) umów, w szczególności licencji, a także innych niż umowy praktyk wykonywania praw, o których mowa w ust. 1;
 - 2) umów dotyczących nieujawnionych do wiadomości publicznej:
 - a) informacji technicznych lub technologicznych,

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 98/27/WE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.Urz. WE L 166 z 11.06.1998).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

b) zasad organizacji i zarządzania

– co do których podjęto działania zmierzające do zapobieżenia ich ujawnieniu, jeżeli skutkiem tych umów jest nieuzasadnione ograniczenie swobody działalności gospodarczej stron lub istotne ograniczenie konkurencji na rynku.

Art. 3.

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) ograniczeń konkurencji dopuszczonych na podstawie odrębnych ustaw;
- 2) układów zbiorowych pracy.

Art. 4.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) „przedsiębiorcy” – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112), a także:
 - a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej,
 - b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,
 - c) osobę fizyczną posiadającą akcje lub udziały zapewniające jej co najmniej 25% głosów w organach co najmniej jednego przedsiębiorcy lub posiadającą kontrolę, w rozumieniu pkt 13, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 12;
- 2) „związkach przedsiębiorców” – rozumie się przez to izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1, jak również związki tych organizacji;
- 3) „przedsiębiorcy dominującym” – rozumie się przez to przedsiębiorcę w przypadku, gdy:
 - a) dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

- b) jest uprawniony do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu lub rady nadzorczej innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
 - c) członkowie jego zarządu lub rady nadzorczej stanowią więcej niż połowę członków zarządu innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), lub
 - d) dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
 - e) wywiera decydujący wpływ na działalność innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), w szczególności na podstawie umowy przewidującej zarządzanie innym przedsiębiorcą (przedsiębiorcą zależnym) lub przekazywanie zysku przez takiego przedsiębiorcę;
- 4) „porozumieniach” – rozumie się przez to:
- a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
 - b) uzgodnienia dokonane w jakiejkolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
 - c) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych;
- 5) „porozumieniach dystrybucyjnych” – rozumie się przez to porozumienia zawierane między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu, których celem jest zakup towarów dokonywany z zamiarem ich dalszej odsprzedaży;
- 6) „towarach” – rozumie się przez to rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane;
- 7) „cenach” – rozumie się przez to ceny, jak również opłaty o charakterze cen, marże handlowe, prowizje i narzuty do cen;
- 8) „rynku właściwym” – rozumie się przez to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji;
- 9) „pozycji dominującej” – rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%;
- 10) „konkurentach” – rozumie się przez to przedsiębiorców, którzy wprowadzają lub mogą wprowadzać albo nabywają lub mogą nabywać, w tym samym czasie, towary na rynku właściwym;

- 11) „konsumencie” - rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾),
- 12) „organizacjach konsumenckich” - rozumie się przez to niezależne od przedsiębiorców i ich związków organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów; organizacje konsumenckie mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych, o ile dochód z działalności służy wyłącznie realizacji celów statutowych;
- 13) „przejęciu kontroli” – rozumie się przez to wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania uprawnień, które osobno albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na określonego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców; uprawnienia takie tworzą w szczególności:
 - a) prawo do całego albo do części mienia przedsiębiorcy,
 - b) prawa lub umowy przyznające decydujący wpływ na skład, wynik głosowania lub decyzje organów przedsiębiorcy;
- 14) „grupie kapitałowej” - rozumie się przez to wszystkich przedsiębiorców, którzy są kontrolowani w sposób bezpośredni lub pośredni przez jednego przedsiębiorcę, w tym również tego przedsiębiorcę;
- 15) „przychodzie” – rozumie się przez to przychód uzyskany w roku podatkowym poprzedzającym dzień wszczęcia postępowania na podstawie ustawy, w rozumieniu obowiązujących przedsiębiorcę przepisów o podatku dochodowym;
- 16) „przeciętnym wynagrodzeniu” – rozumie się przez to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw za ostatni miesiąc kwartału poprzedzającego dzień wydania decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie odrębnych przepisów;
- 17) „tajemnicy przedsiębiorstwa” - rozumie się przez to tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503);
- 18) „rozporządzeniu nr 1/2003/WE” - rozumie się przez to rozporządzenie Rady nr 1/2003/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie przepisów o konkurencji ustanowionych w art. 81 i art. 82 Traktatu (Dz.Urz. WE L 1 z 4.01.2003);
- 19) „rozporządzeniu nr 139/2004/WE” - rozumie się przez to rozporządzenie nr 139/2004/WE z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorców (Dz. Urz. UE L 024 z 29.01.2004, str. 1 i n.).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870.

Dział II

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Rozdział 1

Zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Art. 5.

1. Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na:
 - 1) ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów;
 - 2) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
 - 3) podziale rynków zbytu lub zakupu;
 - 4) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
 - 5) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
 - 6) ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
 - 7) uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.
2. Porozumienia, o których mowa w ust. 1, są w całości lub w odpowiedniej części nieważne, z zastrzeżeniem art. 6 i 7.

Art. 6.

1. Zakazu, o którym mowa w art. 5, nie stosuje się do:
 - 1) porozumień zawieranych między konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5%;
 - 2) porozumień zawieranych między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 10%.
2. Wyłączeń, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do przypadków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 7.

Art. 7.

1. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć spod zakazu, o którym mowa w art. 5, porozumienia, które przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego, zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających stąd korzyści i które:
 - 1) nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
 - 2) nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów określi:
 - 1) warunki, jakie muszą być spełnione, aby porozumienie mogło być uznane za wyłączone spod zakazu;
 - 2) klauzule, których występowanie w porozumieniu nie uznaje się za naruszenie art. 5;
 - 3) klauzule, których występowanie w porozumieniu stanowi naruszenie art. 5;
 - 4) okres obowiązywania wyłączenia.

Rozdział 2**Zakaz nadużywania pozycji dominującej****Art. 8.**

1. Zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.
2. Nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na:
 - 1) bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów;
 - 2) ograniczeniu produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów;
 - 3) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
 - 4) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
 - 5) przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji;
 - 6) narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści;
 - 7) stwarzaniu konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw;

- 8) podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych.
3. Czynności prawne będące przejawem nadużywania pozycji dominującej są w całości lub w odpowiedniej części nieważne.

Rozdział 3

Decyzje w sprawach praktyk ograniczających konkurencję

Art. 9.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu”, wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub naruszenie art. 8.

Art. 10.

1. Nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 9, jeżeli zachowanie rynkowe przedsiębiorcy albo związku przedsiębiorców przestało naruszać zakazy określone w art. 5 lub w art. 8, w szczególności z powodu trwałego zmniejszenia ich udziału w rynku.
2. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.
3. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców.

Art. 11.

1. Prezes Urzędu wydaje decyzję o niestwierdzeniu stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, jeżeli nie stwierdzi naruszenia zakazów określonych w art. 5 lub w art. 8.
2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu wydaje również w przypadku, gdy porozumienie spełnia przesłanki, o których mowa w art. 7 ust. 1, a nie zostało objęte rozporządzeniem Rady Ministrów, o którym mowa w art. 7.
3. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2, spoczywa na przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców.

Art. 11a.

1. Jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 5 lub art. 8, a przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę lub związek przedsiębiorców do wykonania tych zobowiązań.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.
3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę lub związek przedsiębiorców obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.
4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 9-11 oraz art. 101 ust. 1 pkt 1 i pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 7.
5. Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy:
 - 1) została ona wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty;
 - 2) przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców nie wykonuje zobowiązań i obowiązków nałożonych w decyzji, o której mowa w ust. 1-3.
6. Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności mających istotny wpływ na wydanie decyzji.
7. W przypadku uchylecia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

Dział III

Koncentracja przedsiębiorców

Rozdział 1

Kontrola koncentracji

Art. 12.

1. Zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, jeżeli łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 000 000 euro.
2. Obowiązek wynikający z ust. 1 dotyczy zamiaru:
 - 1) połączenia dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców;
 - 2) przejęcia – poprzez nabycie lub objęcie akcji, innych papierów wartościowych, udziałów, całości lub części majątku lub w jakikolwiek inny sposób – bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad całym albo częścią jednego lub więcej przedsiębiorców przez jednego lub więcej przedsiębiorców;
 - 3) utworzenia przez przedsiębiorców wspólnego przedsiębiorcy.
3. Obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również:
 - 1) objęcia lub nabycia akcji albo udziałów innego przedsiębiorcy, powodującego uzyskanie co najmniej 25% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników;
 - 2) objęcia przez tę samą osobę funkcji członka organu zarządzającego albo organu kontrolnego u konkurujących ze sobą przedsiębiorców;

- 3) rozpoczęcia wykonywania praw z akcji lub udziałów objętych lub nabytych bez uprzedniego zgłoszenia zgodnie z art. 13 pkt 3 i 4.

Art. 13.

Nie podlega zgłoszeniu zamiar koncentracji:

- 1) jeżeli obrót przedsiębiorcy:
 - a) nad którym ma nastąpić przejęcie kontroli, zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 2,
 - b) którego akcje lub udziały będą objęte lub nabyte, zgodnie z art. 12 ust. 3 pkt 1,
 - c) z którego akcji lub udziałów ma nastąpić wykonywanie praw, zgodnie z art. 12 ust. 3 pkt 3– nie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- 2) (uchylony);
- 3) polegającej na czasowym nabyciu lub objęciu przez instytucję finansową akcji albo udziałów w celu ich odsprzedaży, jeżeli przedmiotem działalności gospodarczej tej instytucji jest prowadzone na własny lub cudzy rachunek inwestowanie w akcje albo udziały innych przedsiębiorców, pod warunkiem że odsprzedaż ta nastąpi przed upływem roku od dnia nabycia, oraz że:
 - a) instytucja ta nie wykonuje praw z tych akcji albo udziałów, z wyjątkiem prawa do dywidendy, lub
 - b) wykonuje te prawa wyłącznie w celu przygotowania odsprzedaży całości lub części przedsiębiorstwa, jego majątku lub tych akcji albo udziałów;
- 4) polegającej na czasowym nabyciu przez przedsiębiorcę akcji lub udziałów w celu zabezpieczenia wierzytelności, pod warunkiem że nie będzie on wykonywał praw z tych akcji lub udziałów, z wyłączeniem prawa do ich sprzedaży;
- 5) następującej w toku postępowania upadłościowego, z wyłączeniem przypadków, gdy zamierzający przejąć kontrolę jest konkurentem albo należy do grupy kapitałowej, do której należą konkurenci przedsiębiorcy przejmowanego;
- 6) przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

Art. 13a.

Przepisu art. 13 pkt 1 nie stosuje się w przypadku koncentracji, w wyniku których powstanie lub umocni się pozycja dominująca na rynku, na którym następuje koncentracja.

Art. 14.

Dokonanie koncentracji przez przedsiębiorcę zależnego uważa się za jej dokonanie przez przedsiębiorcę dominującego.

Art. 15.

Obrót, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1, obejmuje obrót zarówno przedsiębiorców bezpośrednio uczestniczących w koncentracji, jak i pozostałych przedsiębiorców należących do grup kapitałowych, do których należą przedsiębiorcy bezpośrednio uczestniczący w koncentracji.

Art. 16.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania obrotu, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1, uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez przedsiębiorców, a w szczególności zasady rachunkowości odnoszącej się do poszczególnych przedsiębiorców, w tym do banków, ubezpieczycieli i funduszy inwestycyjnych.

Rozdział 2**Decyzje w sprawach koncentracji****Art. 17.**

Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Art. 18.

1. Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy - po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji warunków określonych w ust. 2 - konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.
2. Prezes Urzędu może na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nałożyć obowiązek lub przyjąć ich zobowiązanie, w szczególności do:
 - 1) zbycia całości lub części majątku jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 2) wyzbycia się kontroli nad określonym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami, w szczególności przez zbycie określonego pakietu akcji lub udziałów, lub odwołania z funkcji członka organu zarządzającego lub kontrolnego jednego lub kilku przedsiębiorców;
 - 3) udzielenia licencji praw wyłącznych konkurentowi- określając w decyzji, o której mowa w ust. 1, termin spełnienia warunków.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców obowiązek składania, w wyznaczonym terminie, informacji o realizacji tych warunków.

Art. 19.

1. Prezes Urzędu zakazuje, w drodze decyzji, dokonania koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.
2. Prezes Urzędu wydaje, w drodze decyzji, zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, w przypadku gdy odstąpienie od zakazu koncentracji jest uzasadnione, a w szczególności:
 - 1) przyczyni się ona do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego;
 - 2) może ona wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową.

Art. 20.

1. Prezes Urzędu może uchylić decyzje, o których mowa w art. 17, 18 ust. 1 i w art. 19 ust. 2, jeżeli zostały one oparte na niezetelnych informacjach, za które są odpowiedzialni przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji, lub jeżeli przedsiębiorcy nie spełniają warunków, o których mowa w art. 18 ust. 2 i 3. W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.
2. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1, koncentracja została już dokonana, a przywrócenie konkurencji na rynku nie jest możliwe w inny sposób, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, określając termin jej wykonania na warunkach określonych w decyzji, nakazać w szczególności:
 - 1) podział połączonych przedsiębiorcy na warunkach określonych w decyzji;
 - 2) zbycie całości lub części majątku przedsiębiorcy;
 - 3) zbycie udziałów lub akcji zapewniających kontrolę nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami lub rozwiązanie spółki, nad którą przedsiębiorcy sprawują wspólną kontrolę;
 - 4) odwołanie z funkcji członka organów zarządzających lub kontrolnych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji.
3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, nie może być wydana po upływie 5 lat od dnia dokonania koncentracji.
4. Przepisy ust. 2 i ust. 3 stosuje się odpowiednio w przypadku niezgłoszenia Prezesowi Urzędu zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 12 ust. 1, oraz w przypadku niewykonania decyzji o zakazie koncentracji.

Art. 21.

1. Decyzje, o których mowa w art. 17 i art. 18 ust. 1 lub art. 19 ust. 2, wygasają, jeżeli w terminie 2 lat od dnia ich wydania koncentracja nie została dokonana.
2. Prezes Urzędu może, na wniosek przedsiębiorcy uczestniczącego w koncentracji, przedłużyć, w drodze postanowienia, termin, o którym mowa w ust. 1, o rok, je-

żeli przedsiębiorca wykaże, że nie nastąpiła zmiana okoliczności, w wyniku której koncentracja może spowodować istotne ograniczenie konkurencji na rynku.

3. Przed wydaniem postanowienia o przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.
4. Na postanowienie w sprawie odmowy przedłużenia terminu, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie.
5. W przypadku wydania postanowienia o odmowie przedłużenia terminu, o którym mowa w ust. 1, dokonanie koncentracji po upływie tego terminu wymaga zgłoszenia zamiaru koncentracji Prezesowi Urzędu i uzyskania zgody na jej dokonanie na zasadach i w trybie określonym w ustawie.

Art. 22.

Prezes Urzędu na wniosek instytucji finansowej może przedłużyć, w drodze decyzji, termin, o którym mowa w art. 13 pkt 3, jeżeli udowodni ona, że odsprzedaż akcji albo udziałów nie była w praktyce możliwa lub uzasadniona ekonomicznie przed upływem roku od dnia ich nabycia.

Art. 23.

Sąd rejestrowy, działając na podstawie odrębnych przepisów, dokona wpisu do rejestru, jeżeli:

- 1) Prezes Urzędu wyda zgodę na dokonanie koncentracji;
- 2) przedsiębiorca wykaże, że zamiar koncentracji nie podlega obowiązkowi zgłoszenia.

Dział IIIa

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Rozdział 1

Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

Art. 23a.

1. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.
2. Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Art. 23b.

Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Przepisów ustawy nie stosuje się do spraw o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Rozdział 2**Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów****Art. 23c.**

1. Prezes Urzędu w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazuje zaniechanie jej stosowania.
2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Może również nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy.

Art. 23d.

Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 23a, Prezes Urzędu wydaje decyzję, w której stwierdza, że dana praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.

Art. 23e.

1. Nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 23a.
2. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.
3. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy.

Art. 23f.

1. Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 23a, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobie-

- żenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.
2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.
 3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.
 4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, art. 23c-23e nie stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 7.
 5. Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy:
 - 1) została ona wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty;
 - 2) przedsiębiorca nie wykonuje zobowiązań i obowiązków nałożonych w decyzji, o której mowa w ust. 1-3.
 6. Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy, z urzędu uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności, mających istotny wpływ na wydanie decyzji.
 7. W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

Dział IV

Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

Rozdział 1

Prezes Urzędu

Art. 24.

1. Prezes Urzędu jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Urzędu.
- 1a. Prezes Urzędu jest organem wykonującym zadania nałożone na władze państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie art. 84 i art. 85 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.Urz. WE C 325 z 24.12.2002), zwanego dalej „Traktatem WE”. W szczególności Prezes Urzędu jest właściwym organem ochrony konkurencji w rozumieniu art. 35 rozporządzenia nr 1/2003/WE.
2. Prezes Rady Ministrów powołuje na okres 5 lat Prezesa Urzędu, wyłonionego w drodze konkursu spośród osób posiadających wykształcenie wyższe, w szczególności z zakresu prawa, ekonomii lub zarządzania, i wyróżniających się wiedzą teoretyczną i doświadczeniem z zakresu gospodarki rynkowej oraz ochrony konkurencji i konsumentów.
- 2a. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Urzędu. Prezes Urzędu pełni obowiązki do dnia powołania jego następcy.
3. (uchylony).

4. Członkiem komisji konkursowej nie może być osoba, która w ostatnich trzech latach pełniła funkcję w organach przedsiębiorcy posiadającego pozycję dominującą na rynku lub reprezentowała jego interesy, a także osoba nie dająca rękojmi bezstronności pełnienia funkcji w interesie publicznym.
5. Prezes Urzędu może zostać odwołany przez Prezesa Rady Ministrów przed upływem kadencji w przypadku:
 - 1) nawiązania stosunku pracy, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku profesora w szkole wyższej lub placówce naukowej;
 - 2) podjęcia działalności gospodarczej w charakterze przedsiębiorcy lub objęcia funkcji członka organu zarządzającego lub kontrolnego przedsiębiorcy;
 - 3)-6) (uchylone).
6. Prezes Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Urzędem”.

Art. 25.

Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje wiceprezesów Urzędu na wniosek Prezesa Urzędu.

Art. 26.

Do zakresu działania Prezesa Urzędu należy:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów ustawy;
- 2) wydawanie, w przypadkach określonych ustawą, decyzji w sprawach przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję, w sprawach koncentracji lub podziału przedsiębiorców oraz przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także decyzji w sprawach kar pieniężnych;
- 3) prowadzenie badań stanu koncentracji gospodarki oraz zachowań rynkowych przedsiębiorców;
- 4) przygotowywanie projektów rządowych programów rozwoju konkurencji oraz projektów rządowej polityki konsumenckiej;
- 5) nadzorowanie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) dokonywanie oceny skuteczności oraz efektywności pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom, a także skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji;
- 6a) współpraca z innymi organami, do których zakresu działania należy ochrona konkurencji i konsumentów;
- 7) współpraca z zagranicznymi i międzynarodowymi organizacjami i organami w zakresie ochrony konkurencji;
- 7a) wykonywanie zadań i kompetencji organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, określonych w rozporządzeniu nr 1/2003/WE oraz w rozporządzeniu nr 139/2004/WE;

- 8) opracowywanie i przedkładanie Radzie Ministrów projektów aktów prawnych dotyczących praktyk ograniczających konkurencję, rozwoju konkurencji lub warunków jej powstawania, a także ochrony interesów konsumentów;
- 9) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących praktyk ograniczających konkurencję, rozwoju konkurencji lub warunków jej powstawania, a także ochrony interesów konsumentów;
- 10) przedkładanie Radzie Ministrów okresowych sprawozdań z realizacji rządowych programów rozwoju konkurencji i polityki konsumenckiej;
- 11) występowanie do przedsiębiorców i związków przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- 12) podejmowanie czynności wynikających z przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz przepisów dotyczących niedozwolonych postanowień umownych;
- 13) występowanie do wyspecjalizowanych jednostek i odpowiednich organów kontroli państwowej o wykonanie badań przestrzegania praw konsumentów;
- 14) nadzór nad ogólnym bezpieczeństwem produktów przeznaczonych dla konsumentów w zakresie wynikającym z przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów;
- 14a) monitorowanie systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w zakresie ich zgodności z zasadniczymi wymaganiami, zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1652);
- 15) współpraca z organami samorządu terytorialnego oraz z krajowymi i zagranicznymi organizacjami społecznymi i innymi instytucjami, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów;
- 16) udzielanie pomocy organom samorządu województwa i powiatu oraz organizacjom, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów, w zakresie wynikającym z rządowej polityki konsumenckiej;
- 17) inicjowanie badań towarów i usług, wykonywanych przez organizacje konsumenckie;
- 18) opracowywanie i wydawanie publikacji oraz programów edukacyjnych popularyzujących wiedzę o prawach konsumentów;
- 19) realizacja zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie współpracy i wymiany informacji w sprawach ochrony konkurencji i pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom;
- 20) gromadzenie i upowszechnianie orzecznictwa w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów;
- 21) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub ustawach odrębnych.

Art. 26a.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 27.

1. Prezes Urzędu wydaje Dziennik Urzędowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
2. Decyzje i postanowienia Prezesa Urzędu, a także orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, zwanego dalej „sądem ochrony konkurencji i konsumentów”, oraz Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących kasacji od wyroków sądu ochrony konkurencji i konsumentów lub ich sentencje, z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, mogą być w całości lub w części publikowane w Dzienniku Urzędowym Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
3. W Dzienniku Urzędowym Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zamieszcza się również informacje, komunikaty, ogłoszenia, wyjaśnienia i interpretacje mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem działania Prezesa Urzędu.

Art. 28.

1. W skład Urzędu wchodzi Centrala w Warszawie oraz delegatury Urzędu w Bydgoszczy, w Gdańsku, w Katowicach, w Krakowie, w Lublinie, w Łodzi, w Poznaniu, w Warszawie i we Wrocławiu.
2. Delegaturami Urzędu kierują dyrektorzy delegatur.
3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową i rzeczową delegatur Urzędu w sprawach z zakresu działania Prezesa Urzędu, uwzględniając charakter i liczbę spraw występujących na danym terenie.
4. Delegatury Urzędu oprócz spraw należących do ich właściwości mogą załatwiać inne sprawy przekazane im przez Prezesa Urzędu.
5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Urzędu może sprawę należącą do właściwości delegatury przejąć lub przekazać do załatwienia innej delegaturze Urzędu albo sprawę należącą do swojej właściwości przekazać do załatwienia wskazanej delegaturze.
6. Decyzje i postanowienia w sprawach z zakresu właściwości delegatur oraz w sprawach przekazanych do załatwienia przez Prezesa Urzędu na podstawie ust. 5 dyrektorzy delegatur wydają w imieniu Prezesa Urzędu.

Art. 29.

Organizację Urzędu określa statut nadany, w drodze zarządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 29a.

1. Tworzy się Radę do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Urzędu.
2. Do zadań Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych należy w szczególności:

- 1) przedstawianie propozycji i opinii dotyczących zmian w przepisach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów;
- 2) przygotowywanie opracowań na temat stanu ochrony konkurencji i konsumentów w poszczególnych sektorach gospodarki;
- 3) propagowanie polubownego rozwiązywania sporów konsumenckich, w szczególności sądownictwa polubownego i mediacji;
- 4) wyrażanie opinii dotyczących zasad dobrych praktyk gospodarczych.

Art. 29b.

1. W skład Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych wchodzi 15 członków powoływanych spośród:
 - 1) osób reprezentujących organizacje i środowiska konsumenckie - w liczbie 5 członków;
 - 2) osób reprezentujących organizacje i środowiska przedsiębiorców - w liczbie 5 członków;
 - 3) osób wyróżniających się wiedzą i doświadczeniem w zakresie ochrony konkurencji i konsumentów - w liczbie 5 członków.
2. Członków Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych powołuje i odwołuje Prezes Urzędu.
3. Pracami Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych kieruje Prezes Urzędu.
4. Tryb prac Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych określa regulamin ustalony przez Prezesa Urzędu.

Art. 29c.

1. Obsługę administracyjną i finansową Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych zapewnia Urząd.
2. Członkom Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych przysługuje wyłącznie zwrot kosztów przejazdów oraz dojazdów środkami komunikacji miejscowej na obszarze kraju na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾).

Art. 30.

1. Prezesowi Urzędu podlega Inspekcja Handlowa.
2. Prezes Urzędu zatwierdza przedkładane mu przez Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej kierunki działania Inspekcji Handlowej oraz jej plany kontroli o znaczeniu krajowym.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081.

3. Prezes Urzędu może zlecić Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli lub realizację innych zadań należących do zakresu jego działania.
4. Prezes Urzędu dokonuje okresowych ocen działalności Inspekcji Handlowej na podstawie przedkładanych mu raportów tej Inspekcji i przekazuje wynikające z tych ocen wnioski Głównemu Inspektorowi Inspekcji Handlowej.

Art. 31.

Prezes Urzędu może podawać do publicznej wiadomości informacje o wynikach kontroli Inspekcji Handlowej oraz informacje o działaniach podjętych na podstawie art. 26 pkt 11 i 12 z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 2

Samorząd terytorialny i organizacje konsumenckie

Art. 32.

Zadania w dziedzinie ochrony interesów konsumentów w zakresie określonym ustawą oraz odrębnymi przepisami wykonują również: samorząd terytorialny, a także organizacje konsumenckie i inne instytucje, do których statutowych lub ustawowych zadań należy ochrona interesów konsumentów.

Art. 33.

Zadaniem samorządu terytorialnego w zakresie ochrony praw konsumentów jest prowadzenie edukacji konsumenckiej, w szczególności poprzez wprowadzenie elementów wiedzy konsumenckiej do programów nauczania w szkołach publicznych.

Art. 34.

1. Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, zwany dalej „rzecznikiem konsumentów”.
2. Powiaty mogą, w drodze porozumienia, utworzyć jedno wspólne stanowisko rzecznika konsumentów.

Art. 35.

1. Rzecznika konsumentów powołuje i odwołuje rada powiatu lub rada miasta na prawach powiatu, zwana dalej „radą”.
2. Rzecznika konsumentów powołuje się spośród osób z wyższym wykształceniem, w szczególności prawniczym lub ekonomicznym, i z co najmniej pięcioletnią praktyką zawodową.
3. Rzecznik konsumentów jest bezpośrednio podporządkowany radzie i ponosi przed nią odpowiedzialność.
4. Usytuowanie organizacyjne rzecznika konsumentów określa statut lub regulamin powiatu.

Art. 36.

- 1 Rzecznik konsumentów jest zatrudniony w starostwie powiatowym.
2. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec rzecznika konsumentów wykonuje starosta.
3. Warunki pracy i płacy rzecznika konsumentów określa rada.
4. Zasady wynagradzania rzecznika konsumentów regulują przepisy o pracownikach samorządowych.

Art. 37.

1. Do zadań rzecznika konsumentów w szczególności należy:
 - 1) zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów;
 - 2) składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
 - 3) występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
 - 4) współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;
 - 5) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych.
2. Rzecznik konsumentów może w szczególności wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz wstępować, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów.
3. Rzecznik konsumentów w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów jest oskarżycielem publicznym w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.
4. Przedsiębiorca, do którego zwrócił się rzecznik konsumentów, działając na podstawie ust. 1 pkt 3, obowiązany jest udzielić rzecznikowi wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia oraz ustosunkować się do uwag i opinii rzecznika.
5. Do rzecznika konsumentów stosuje się odpowiednio przepis art. 63 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 38.

1. Rzecznik konsumentów w terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkłada radzie do zatwierdzenia roczne sprawozdanie ze swojej działalności w roku poprzednim.
2. Zatwierdzone przez radę sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, rzecznik konsumentów przekazuje właściwej miejscowo delegaturze Urzędu.
3. Rzecznik konsumentów jest obowiązany przekazywać na bieżąco delegaturom Urzędu wnioski i sygnalizować problemy dotyczące ochrony konsumentów, które wymagają podjęcia działań na szczeblach administracji rządowej.

Art. 38a.

1. Przy Prezesie Urzędu tworzy się Krajową Radę Rzeczników Konsumentów, zwaną dalej „Radą”.
2. Rada jest stałym organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Urzędu w zakresie spraw związanych z ochroną praw konsumentów na szczeblu samorządu powiatowego.
3. Do zadań Rady należy w szczególności:
 - 1) przedstawianie propozycji dotyczących kierunków zmian legislacyjnych w przepisach dotyczących ochrony praw konsumentów;
 - 2) wyrażanie opinii w przedmiocie projektów aktów prawnych lub kierunków rządowej polityki konsumenckiej;
 - 3) wyrażanie opinii w innych sprawach z zakresu ochrony konsumentów przedłożonych Radzie przez Prezesa Urzędu.
4. W skład Rady wchodzi dziewięciu rzeczników konsumentów, po jednym z obszaru właściwości miejscowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
5. Członków Rady powołuje i odwołuje Prezes Urzędu. Powołanie następuje na wniosek dyrektorów delegatur, o których mowa w ust. 4, za pisemną zgodą rekomendowanych rzeczników konsumentów. W przypadku odwołania z funkcji rzecznika konsumentów, członkostwo w Radzie wygasa.
6. Członek Rady może być odwołany przez Prezesa Urzędu z powodu:
 - 1) naruszenia obowiązków wynikających z członkostwa w Radzie;
 - 2) choroby uniemożliwiającej wykonywanie zadań członka Rady;
 - 3) złożenia rezygnacji.
7. Obsługę administracyjną Rady zapewnia Urząd.
8. Urząd zwraca członkom Rady koszty przejazdów na posiedzenia Rady, na zasadach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
9. Tryb pracy Rady określa regulamin ustalony przez Prezesa Urzędu.

Art. 39.

1. Organizacje konsumenckie reprezentują interesy konsumentów wobec organów administracji rządowej i samorządowej i mogą uczestniczyć w realizacji rządowej polityki konsumenckiej.
2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, mają w szczególności prawo do:
 - 1) wyrażania opinii o projektach aktów prawnych i innych dokumentów dotyczących praw i interesów konsumentów;
 - 2) opracowywania i upowszechniania konsumenckich programów edukacyjnych;
 - 3) wykonywania testów produktów i usług oraz publikowania ich wyników;
 - 4) wydawania czasopism, opracowań badawczych, broszur i ulotek;

- 5) prowadzenia nieodpłatnego poradnictwa konsumenckiego oraz udzielania nieodpłatnej pomocy konsumentom w dochodzeniu ich roszczeń, chyba że statut organizacji stanowi, że działalność ta jest wykonywana odpłatnie;
- 6) udziału w pracach normalizacyjnych;
- 7) realizowania zadań państwowych w dziedzinie ochrony konsumentów, zleczanych przez organy administracji rządowej i samorządowej;
- 8) ubiegania się o dotacje ze środków publicznych na realizację zadań, o których mowa w pkt 7.

Art. 40.

Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane do zasięgania opinii organizacji konsumenckich w sprawach dotyczących kierunków działania na rzecz ochrony interesów konsumentów.

Art. 41.

Wysokość rocznych dotacji celowych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391 i Nr 65, poz. 594), przekazywanych z budżetu państwa na realizację zadań, o których mowa w art. 39 ust. 2 pkt 7, jest ustalana w ustawie budżetowej w części budżetu państwa, której dysponentem jest Prezes Urzędu.

Dział V

Postępowanie przed Prezesem Urzędu

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 42.

1. Postępowanie przed Prezesem Urzędu jest prowadzone jako postępowanie wyjaśniające, postępowanie antymonopolowe lub postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
2. Postępowanie wyjaśniające może poprzedzać wszczęcie postępowania antymonopolowego lub postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
3. (uchylony).

Art. 43.

1. Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu, w drodze postanowienia, postępowanie wyjaśniające, jeżeli okoliczności wskazują na możliwość naruszenia przepisów ustawy, w sprawach dotyczących określonej gałęzi gospodarki, w sprawach dotyczących ochrony interesów konsumentów oraz w innych przypadkach, gdy ustawa tak stanowi.

2. Postępowanie wyjaśniające może mieć na celu w szczególności:

- 1) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy;
- 2) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- 3) badanie rynku, w tym określenie jego struktury i stopnia koncentracji;
- 4) wstępne ustalenie istnienia obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji;
- 5) ustalenie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

3. Zakończenie postępowania wyjaśniającego następuje w drodze postanowienia.

4. Postępowanie wyjaśniające nie powinno trwać dłużej niż 30 dni, a w sprawach szczególnie skomplikowanych - nie dłużej niż 60 dni od dnia jego wszczęcia.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, przepisu ust. 4 oraz art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 44.

1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach koncentracji, a także postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczyna się na wniosek lub z urzędu.
2. Postępowanie w sprawach nakładania kar pieniężnych, określonych w dziale VI, wszczyna się z urzędu.

Art. 45.

1. Przedsiębiorcy i związki przedsiębiorców są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu.
2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:
 - 1) wskazanie zakresu informacji i okresu, którego dotyczą;
 - 2) wskazanie celu żądania;
 - 3) wskazanie terminu udzielenia informacji;
 - 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Art. 45a.

Każdy ma prawo składania na piśmie - z własnej inicjatywy lub na prośbę Prezesa Urzędu - wyjaśnień dotyczących istotnych okoliczności sprawy.

Art. 46.

1. Dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy.
2. Dowodem w postępowaniu przed Prezesem Urzędu jest dokument sporządzony w języku polskim, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli dokument został sporządzony w języku obcym, należy przedłożyć także poświadczone przez tłumacza przysięgłego tłumaczenie na język polski tego dokumentu albo jego części mającej stanowić dowód w sprawie.

Art. 47.

1. Strona, powołująca się na dowód ze świadków, jest obowiązana dokładnie wskazać fakty, które mają być potwierdzone zeznaniami poszczególnych świadków, oraz podać dane umożliwiające prawidłowe wezwanie świadka.
2. Prezes Urzędu, wzywając świadka, podaje w wezwaniu imię, nazwisko i miejsce zamieszkania wezwanego, miejsce i czas składania wyjaśnień, określa strony i przedmiot sprawy oraz wskazuje przepisy o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 48.

1. Zeznanie świadka, po spisaniu do protokołu, będzie mu odczytane i, stosownie do okoliczności, na podstawie jego uwag uzupełnione lub sprostowane.
2. Protokół przesłuchania świadka podpisuje świadek i prowadzący przesłuchanie pracownik Urzędu.

Art. 49.

1. W sprawach wymagających wiadomości specjalnych Prezes Urzędu, po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru, może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.
2. Biegłym, w rozumieniu ust. 1, może być również osoba prawna wyspecjalizowana w danej dziedzinie.

Art. 50.

Strona może żądać wyłączenia biegłego z przyczyn, z jakich można żądać wyłączenia pracownika Urzędu, do ukończenia czynności biegłego. Strona składająca wniosek o wyłączenie biegłego po rozpoczęciu przez niego czynności jest obowiązana uprawdopodobnić, że przyczyna uzasadniająca wyłączenie powstała później lub że wcześniej nie była jej znana.

Art. 51.

Prezes Urzędu może zarządzić okazanie biegłemu akt sprawy i przedmiotu oględzin. Przepisy art. 63 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 52.

1. Opinia biegłego powinna zawierać uzasadnienie.
2. Biegli mogą złożyć opinię łączną.

Art. 53.

1. Prezes Urzędu przyznaje biegłym wynagrodzenie według przepisów o kosztach prowadzenia dowodu z opinii biegłego w postępowaniu sądowym, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Prezes Urzędu może nałożyć na stronę obowiązek wpłacenia zaliczki na poczet wydatków biegłego.
3. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i zakończone wydaniem decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 i art. 23d, koszty wynagrodzenia biegłego ponosi Skarb Państwa.

Art. 54.

1. Prezes Urzędu może zwrócić się o wydanie opinii do instytutu naukowego lub naukowo-badawczego.
2. W opinii instytut wskazuje osobę albo osoby, które przeprowadziły badania i wydały opinię.
3. Przepisy art. 51 i 53 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 55.

1. Prezes Urzędu może w toku postępowania przeprowadzić rozprawę.
2. Rozprawa, o której mowa w ust. 1, jest jawna, z wyłączeniem rozprawy lub jej części, podczas której są rozpatrywane informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
3. Prezes Urzędu może wezwać na rozprawę i przesłuchać strony, świadków oraz zasięgnąć opinii biegłych.
4. W przypadku wyłączenia jawności rozprawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 153, 154 i 479¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 56.

Prezes Urzędu może zwrócić się o przesłuchanie świadków lub o zasięgnięcie opinii biegłych do właściwego miejscowo sądu rejonowego, jeżeli przemawia za tym charakter dowodu albo wzgląd na poważne niedogodności lub znaczną wysokość kosztów przeprowadzenia dowodu. Prezes Urzędu, zwracając się do sądu o przeprowadzenie dowodu, wydaje postanowienie, w którym określa:

- 1) sąd, który ma przeprowadzić dowód;
- 2) środek dowodowy;
- 3) fakty podlegające stwierdzeniu.

Art. 57.

1. W toku postępowania przed Prezesem Urzędu może być przeprowadzona przez upoważnionego pracownika Urzędu lub Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „kontrolującym”, kontrola u każdego przedsiębiorcy lub każdego związku przedsiębiorców, zwanych dalej „kontrolowanym”, w zakresie objętym tym postępowaniem.

1a. Prezes Urzędu może upoważnić do udziału w kontroli:

- 1) pracownika organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia nr 1/2003/WE;
- 2) osoby posiadające wiadomości specjalne, jeżeli do przeprowadzenia kontroli niezbędne są tego rodzaju wiadomości.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli powinno zawierać:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) datę i miejsce wystawienia;
- 3) imię, nazwisko i stanowisko kontrolującego oraz numer jego legitymacji służbowej, a w przypadku upoważnienia do udziału w kontroli osób, o których mowa w ust. 1a - imiona i nazwiska tych osób oraz:
 - a) numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość - w przypadku osób, o których mowa w ust. 1a pkt 1, lub
 - b) numer dowodu osobistego - w przypadku osób, o których mowa w ust. 1a pkt 2;
- 4) oznaczenie kontrolowanego;
- 5) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
- 6) określenie daty rozpoczęcia kontroli i przewidywanej daty jej zakończenia;
- 7) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 8) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

3. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, wydają odpowiednio: Prezes Urzędu, a na wniosek Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej - wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej.

4. Kontrolujący jest obowiązany okazać osobie reprezentującej kontrolowanego upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymację służbową, a osoby upoważnione do udziału w kontroli, o których mowa w ust. 1a, dowód osobisty, paszport lub inny dokument potwierdzający tożsamość. W przypadku nieobecności osoby upoważnionej do reprezentowania kontrolowanego, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymacja służbowa, dowód osobisty, paszport lub inny dokument potwierdzający tożsamość są okazywane pracownikowi kontrolowanego lub osobie czynnej w miejscu wszczęcia kontroli. Kopię upoważnienia do przeprowadzenia kontroli pozostawia się kontrolowanemu.

5. Kontrolujący ma prawo:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego;

- 2) żądania udostępnienia akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju dokumentów i nośników informacji związanych z przedmiotem kontroli oraz ich odpisów i wyciągów, a także sporządzania z nich notatek;
 - 3) żądania od osób, o których mowa w art. 59 ust. 1, ustnych wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli.
- 5a. Osobie upoważnionej do udziału w kontroli, na podstawie ust. 1a, przysługują uprawnienia kontrolującego w zakresie wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego oraz dostępu do akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju dokumentów i nośników informacji związanych z przedmiotem kontroli oraz ich odpisów i wyciągów, a także do sporządzania z nich notatek oraz uprawnienie do udziału wraz z kontrolującym w przeszukaniu, o którym mowa w art. 58 i w art. 91.
6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania kontroli, w tym sposób sporządzania protokołu przeprowadzonej kontroli, uwzględniając cele kontroli.

Art. 58.

1. Kontrolujący w toku kontroli może również dokonać przeszukania pomieszczeń lub rzeczy, za zgodą sądu ochrony konkurencji i konsumentów, udzieloną na wniosek Prezesa Urzędu. Przy przeszukaniu kontrolujący może korzystać z pomocy funkcjonariuszy innych organów kontroli państwowej lub Policji z jednostki właściwej ze względu na siedzibę przedsiębiorcy.
- 1a. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie poważnego naruszenia przepisów ustawy, w przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności wtedy, gdy mogłoby to spowodować zatarcie dowodów, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może wystąpić przed wszczęciem postępowania antymonopolowego.
2. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje w ciągu 48 godzin postanowienie w sprawie, o której mowa w ust. 1. Na postanowienie sądu ochrony konkurencji i konsumentów nie przysługuje zażalenie.
3. Policja, na polecenie Prezesa Urzędu, wykonuje czynności, o których mowa w ust. 1.
4. W sprawach nieuregulowanych w ustawie przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu stosuje się odpowiednio.

Art. 59.

1. Kontrolowany lub osoba uprawniona do jego reprezentowania oraz posiadacz lokalu mieszkalnego, pomieszczenia, nieruchomości lub środka transportu, o których mowa w art. 91 ust. 1, są obowiązani do:
 - 1) udzielenia żądanych informacji;
 - 2) umożliwienia wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu;
 - 3) udostępnienia akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów lub innych nośników informacji.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, może odmówić udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli tylko wtedy, gdy naraziłoby to ją lub jej małżonka,

wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz jej powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osobę pozostającą z nią we wspólnym pożyciu, na odpowiedzialność karną. Prawo odmowy udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Art. 60.

1. Prezes Urzędu w toku kontroli, o której mowa w art. 57 ust. 1, może wydać postanowienie o zajęciu, w celu zabezpieczenia, akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju dokumentów lub innych nośników informacji oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, na czas niezbędny do przeprowadzenia kontroli, jednakże nie dłuższy niż 7 dni.
2. Osobę posiadającą przedmioty, o których mowa w ust. 1, kontrolujący wzywa do wydania ich dobrowolnie, a w razie odmowy można przeprowadzić ich odebranie, w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
3. Na postanowienie o zajęciu przedmiotów zażalenie przysługuje osobom, których prawa zostały naruszone. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

Art. 61.

1. Przedmioty podlegające zajęciu, wydane, odebrane lub znalezione w czasie kontroli, należy po dokonaniu oględzin i sporządzeniu protokołu zatrzymania zabrać albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku ich przedstawienia na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie.
2. Protokół zatrzymania rzeczy powinien zawierać oznaczenie sprawy, z którą zatrzymanie rzeczy lub przeszukanie ma związek, oraz podanie dokładnej godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności, dokładną listę zatrzymanych rzeczy i, w miarę potrzeby, ich opis, a nadto wskazanie postanowienia Prezesa Urzędu o zajęciu. Protokół podpisuje dokonujący zajęcia i przedstawiciel kontrolowanego.
3. Dokonujący zajęcia przedmiotów, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do natychmiastowego wręczenia osobom zainteresowanym pokwitowania stwierdzającego, jakie przedmioty i przez kogo zostały zatrzymane, oraz do niezwłocznego powiadomienia przedsiębiorcy, którego przedmioty zostały zajęte.
4. Zatrzymane przedmioty należy zwrócić niezwłocznie po stwierdzeniu, że są zbędne dla prowadzonego postępowania albo po uchyleniu przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów postanowienia o zajęciu przedmiotów, jednak nie później, niż po upływie terminu, o którym mowa w art. 60 ust. 1.

Art. 61a.

Bez wszczynania odrębnego postępowania Prezes Urzędu może przeprowadzić kontrolę, w tym dokonać przeszukania na podstawie art. 58 lub art. 91:

- 1) na wniosek Komisji Europejskiej, jeżeli przedsiębiorca lub osoba uprawniona do jego reprezentowania albo posiadacz lokalu mieszkalnego, pomieszczenia, nieruchomości lub środka transportu, o których mowa w art. 91 ust. 1, sprzeciwiają się przeprowadzeniu przez Komisję Europejską kontroli w

toku postępowania prowadzonego na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1/2003/WE lub rozporządzenia nr 139/2004/WE;

- 2) na wniosek Komisji Europejskiej lub organu ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia nr 1/2003/WE oraz art. 12 rozporządzenia nr 139/2004/WE.

Art. 62.

1. Prezes Urzędu, na wniosek lub z urzędu, może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego do akt sprawy, jeżeli:
 - 1) udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów;
 - 2) wymaga tego interes publiczny.
2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również materiałów włączonych do postępowania na podstawie art. 65 ust. 3.
3. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 1 przysługuje zażalenie.
4. Składający wniosek o ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego przedkłada Prezesowi Urzędu również wersję dokumentu niezawierającą informacji objętych ograniczeniem, o którym mowa w ust. 1, ze stosowną adnotacją.
5. Stronom i podmiotom zainteresowanym udostępnia się wersję dokumentu niezawierającą informacji objętych ograniczeniem, o którym mowa w ust. 1, ze stosowną adnotacją.

Art. 63.

1. Pracownicy Urzędu są obowiązani do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych informacji, podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, o których powzięli wiadomość w toku postępowania.

[2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do informacji powszechnie dostępnych, informacji o wszczęciu postępowania, z wyjątkiem postępowania w sprawach dotyczących koncentracji z udziałem spółek publicznych w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi, oraz informacji o wydaniu decyzji kończących postępowanie i ich ustaleniach.]

- <2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do informacji powszechnie dostępnych, informacji o wszczęciu postępowania, z wyjątkiem postępowania w sprawach dotyczących koncentracji z udziałem spółek publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539), oraz informacji o wydaniu decyzji kończących postępowanie i ich ustaleniach.>**

nowe brzmienie ust. 2 w art. 63 wchodzi w życie z dn. 24.10.2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 184, poz. 1539).

3. Przepisy ust. 1 i ust. 2 stosuje się również do pracowników Inspekcji Handlowej oraz innych osób biorących udział w kontroli, o których mowa w art. 57 ust. 1 i ust. 1a.

Art. 64.

Organy administracji publicznej są obowiązane do udostępniania Prezesowi Urzędu znajdujących się w ich posiadaniu akt oraz informacji istotnych dla postępowania toczącego się przed Prezesem Urzędu.

Art. 65.

1. Informacje uzyskane w toku postępowania nie mogą być wykorzystane w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy:
 - 1) postępowania karnego prowadzonego w trybie publicznoskargowym;
 - 2) innych postępowań prowadzonych przez Prezesa Urzędu oraz
 - 3) wymiany informacji z Komisją Europejską i organami ochrony konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia nr 1/2003/WE.
3. Informacje uzyskane w toku postępowania od organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej mogą być wykorzystane w toku tego postępowania na warunkach, na jakich zostały przekazane przez ten organ, włączając w to niewykorzystanie informacji do nałożenia sankcji na określone osoby.
4. Prezes Urzędu zawiadamia strony o zaliczeniu w poczet dowodów informacji uzyskanych w trakcie innego prowadzonego przez niego postępowania.

Art. 66.

Prezes Urzędu, wydając decyzję kończącą postępowanie, uwzględnia tylko zarzuty, do których strony mogły się ustosunkować.

Art. 67.

1. Prezes Urzędu umarza postępowanie, w drodze postanowienia, w przypadku:
 - 1) wycofania wniosku o nakazanie zaniechania praktyk ograniczających konkurencję;
 - 2) wycofania wniosku o nakazanie zaniechania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
 - 3) wycofania zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców;
 - 4) bezczynności wnioskodawcy uniemożliwiającej prowadzenie postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję;
 - 5) nienalożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 101 ust. 2, art. 102 i art. 103;
 - 6) przejęcia sprawy przez Komisję Europejską na podstawie przepisów prawa wspólnotowego.

2. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, umorzyć postępowanie w przypadku rozstrzygnięcia sprawy przez właściwy organ ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 68.

Nie wszczyna się, z zastrzeżeniem art. 93 i art. 100g, postępowania, jeżeli upłynęło 5 lat od końca roku, w którym:

- 1) dopuszczono się naruszenia przepisów ustawy;
- 2) uprawomocniła się decyzja o nałożeniu kary pieniężnej.

Art. 69.

1. W postępowaniu wszczętym na wniosek strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić drugiej stronie, na jej żądanie, koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym także koszty opinii biegłych i instytucji naukowych.
2. Do niezbędnych kosztów postępowania prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się poniesione przez nią koszty jej przejazdów lub przejazdów pełnomocnika do siedziby Prezesa Urzędu.
3. Do niezbędnych kosztów postępowania strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się jego wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż wynikające ze stawek opłat określonych w odrębnych przepisach, i wydatki jednego adwokata oraz koszty osobistego stawiennictwa strony na wezwanie Prezesa Urzędu.

Art. 70.

1. W razie częściowego uwzględnienia żądań zawartych we wniosku o wszczęcie postępowania koszty poniesione przez strony będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Prezes Urzędu może jednak nałożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli wniosek drugiej strony nie został uwzględniony jedynie w nieznacznej części.
2. Koszty postępowania, w którym zawarto ugodę, znosi się wzajemnie, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.

Art. 71.

1. Zwrot kosztów należy się przedsiębiorcy lub związkowi przedsiębiorców, przeciwko któremu zostało wszczęte postępowanie na wniosek, pomimo stwierdzonego, w drodze decyzji, naruszenia przepisów ustawy, jeżeli nie dał on powodu do wszczęcia postępowania i uznał, przy pierwszej czynności podjętej przed Prezesem Urzędu po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania, zasadność zarzutów.
2. Koszty niezbędnych opinii biegłych i instytucji naukowych w sprawach dotyczących koncentracji ponoszą przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji.

Art. 72.

Jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Art. 73.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Urzędu może nałożyć na stronę przegrywającą obowiązek zwrotu tylko części kosztów albo nie obciążać jej kosztami.

Art. 74.

Prezes Urzędu może, niezależnie od wyniku sprawy, nałożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów wywołanych jej niesumieństwem lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem, a zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów.

Art. 75.

Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Art. 76.

Roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeżeli strona w terminie wyznaczonym przez Prezesa Urzędu, nie krótszym niż 7 dni, nie złoży spisu kosztów albo wniosku o przyznanie zwrotu kosztów według przepisów odrębnych.

Art. 77.

1. Od wniosków o wszczęcie postępowania antymonopolowego przed Prezesem Urzędu przedsiębiorcy i związki przedsiębiorców uiszczają opłaty.
2. Jeżeli wraz ze złożonym wnioskiem nie zostanie uiszczona opłata, Prezes Urzędu wzywa wnioskodawcę do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni, z pouczeniem, że nieuiszczenie opłaty spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
3. Postępowanie antymonopolowe może być wszczęte mimo nieuiszczenia opłaty, jeżeli przemawiają za tym ważne względy dotyczące ochrony konkurencji lub interesów konsumentów.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, opłaty podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. Prezes Urzędu, w razie niewątplivej niemożności poniesienia opłaty przez przedsiębiorcę, w szczególności będącego osobą fizyczną, lub przez związek przedsiębiorców, może zwolnić go w części lub w całości od tej opłaty, na jego wniosek.

6. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, oraz tryb ich uiszczania, a w szczególności wysokość stawek, z uwzględnieniem podziału na wnioski w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz koncentracji, a także sposób uiszczania opłat.

Art. 78.

1. Od decyzji Prezesa Urzędu przysługuje odwołanie do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.
2. Postępowanie w sprawach odwołań od decyzji Prezesa Urzędu toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych.
3. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji Prezes Urzędu przekazuje je niezwłocznie wraz z aktami sprawy do sądu ochrony konkurencji i konsumentów.
4. Jeżeli Prezes Urzędu uzna odwołanie za słuszne, może – nie przekazując akt sądowi – uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym niezwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie przysługuje odwołanie.
5. Przed przekazaniem odwołania do sądu ochrony konkurencji i konsumentów lub uchyleniem albo zmianą decyzji na podstawie ust. 4, Prezes Urzędu może również, w uzasadnionych przypadkach, przeprowadzić dodatkowe czynności, zmierzające do wyjaśnienia zarzutów podniesionych w odwołaniu.
6. Do postanowień Prezesa Urzędu, na które przysługuje zażalenie, przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio, z tym że zażalenie wnosi się w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia.

Art. 79.

1. Od decyzji Prezesa Urzędu stronie nie przysługują środki prawne wzruszenia decyzji przewidziane w Kodeksie postępowania administracyjnego, dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do postanowień Prezesa Urzędu.

Art. 80.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem art. 81.

Art. 81.

W sprawach dotyczących dowodów w postępowaniu przed Prezesem Urzędu w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio art. 227 – 315 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 82.

Przedsiębiorca zawiadamia Prezesa Urzędu o wszczętym wobec tego przedsiębiorcy za granicą postępowaniu opartym na podejrzeniu dokonania działań ograniczających konkurencję oraz przekazuje Prezesowi Urzędu kopię orzeczenia.

Art. 83.

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio w sprawach nakładania kar pieniężnych za naruszenie przepisów ustawy.

Rozdział 2**Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję****Art. 84.**

1. Z wnioskiem o wszczęcie postępowania antymonopolowego w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów ustawy może wystąpić:
 - 1) przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, którzy wykażą swój interes prawny;
 - 2) organ samorządu terytorialnego;
 - 3) organ kontroli państwowej;
 - 4) rzecznik konsumentów;
 - 5) organizacja konsumencka.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wnosi się na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz podaniem podstawy prawnej, z kopiami w liczbie umożliwiającej ich przekazanie pozostałym stronom postępowania. Wnioskodawca jest obowiązany uprawdopodobnić naruszenie przepisów ustawy.
- 2a. W przypadku gdy wniosek nie spełnia warunków określonych w ust. 2, Prezes Urzędu wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia w wyznaczonym terminie.
3. Prezes Urzędu wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego i zawiadamia o tym strony.

Art. 85.

1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub zakazu określonego w art. 8.
2. Przed wydaniem postanowienia o wszczęciu lub decyzji o odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 43, mające na celu uzyskanie dodatkowych informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego.

3. Prezes Urzędu odmawia wszczęcia postępowania antymonopolowego, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, jeżeli z wnioskiem wystąpiła osoba nieuprawniona zgodnie z art. 84 ust. 1.
4. Prezes Urzędu może odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, w przypadku nieuzupełnienia przez wnioskodawcę wniosku w wyznaczonym terminie.

Art. 85a.

1. Prezes Urzędu, zgodnie z art. 11 ust. 6 rozporządzenia nr 1/2003/WE, odmawia, w drodze postanowienia, wszczęcia postępowania antymonopolowego w przypadku gdy:
 - 1) Komisja Europejska prowadzi postępowanie w tej samej sprawie;
 - 2) sprawa została rozstrzygnięta przez Komisję Europejską.
2. Prezes Urzędu, zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1/2003/WE, może odmówić, w drodze postanowienia, wszczęcia postępowania antymonopolowego w przypadku gdy:
 - 1) właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej prowadzi postępowanie w tej samej sprawie;
 - 2) sprawa została rozstrzygnięta przez właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie, może, w drodze postanowienia, zawiesić postępowanie.

Art. 86.

Stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyk ograniczających konkurencję lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie praktyk ograniczających konkurencję lub naruszenie innych przepisów ustawy.

Art. 87.

1. Prezes Urzędu może dopuścić do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego:
 - 1) przedsiębiorcę, który uprawdopodobni, że został poszkodowany na skutek działań stanowiących naruszenie przepisów ustawy;
 - 2) stronę umowy, której dotyczy postępowanie;
 - 3) inny podmiot, który wystąpi z wnioskiem i wykaże swój interes prawny lub którego dopuszczenie do udziału w postępowaniu przyczyni się do wyjaśnienia sprawy.
2. Dopuszczenie lub odmowa dopuszczenia do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego następuje w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie.

3. Podmiot zainteresowany ma prawo składania dokumentów i wyjaśnień co do okoliczności sprawy.
4. Podmiot zainteresowany ma prawo wglądu do akt w zakresie, w jakim jest to konieczne do ochrony jego praw, i jeśli nie naruszy to tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
5. Prezes Urzędu informuje podmiot zainteresowany o sposobie załatwienia sprawy. Podmiotowi temu nie przysługuje prawo do wniesienia odwołania lub zażalenia.
6. Prezes Urzędu zawiadamia stronę o dopuszczeniu do udziału w postępowaniu podmiotu zainteresowanego.

Art. 88.

1. Jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione, że dalsze stosowanie zarzucanej praktyki może spowodować poważne i trudne do usunięcia zagrożenia dla konkurencji, Prezes Urzędu przed zakończeniem postępowania antymonopolowego może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę lub związek przedsiębiorców, którym jest zarzucane stosowanie praktyki, do zaniechania określonych działań w celu zapobieżenia tym zagrożeniom. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przed wydaniem decyzji stronie nie przysługuje prawo do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, o którym mowa w art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego.
2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu określa czas jej obowiązywania. Decyzja ta obowiązuje nie dłużej niż do czasu wydania decyzji kończącej postępowanie w sprawie.
3. Prezes Urzędu może przedłużyć, w drodze decyzji, czas obowiązywania decyzji, o której mowa w ust. 2. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.
4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 101 ust. 1 pkt 1 i pkt 2.

Art. 89. (uchylony).

Art. 90.

Prezes Urzędu może nadać rygor natychmiastowej wykonalności decyzji w całości lub w części, jeżeli wymaga tego ochrona konkurencji lub ważny interes konsumentów.

Art. 91.

1. Jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że w lokalu mieszkalnym lub w jakimkolwiek innym pomieszczeniu, nieruchomości lub środku transportu są przechowywane przedmioty, akta, księgi, dokumenty i inne nośniki informacji mogące mieć wpływ na ustalenie stanu faktycznego istotnego dla prowadzonego postępowania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów może, na wniosek Prezesa Urzędu, udzielić zgody na przeprowadzenie przeszukania, w

tym na dokonanie zajęcia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, przez funkcjonariuszy Policji z jednostki właściwej ze względu na położenie tego lokalu, pomieszczenia lub nieruchomości albo miejsce pobytu posiadacza środka transportu.

- 1a. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie poważnego naruszenia przepisów ustawy, w przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności wtedy, gdy mogłoby to spowodować zatarcie dowodów, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może wystąpić przed wszczęciem postępowania antymonopolowego.
2. W przeszukaniu, o którym mowa w ust. 1, bierze również udział kontrolujący. Przepis art. 57 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
3. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje zgodę, o której mowa w ust. 1, w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.
4. Policja, na polecenie sądu ochrony konkurencji i konsumentów, przeprowadza czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 92.

Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję powinno być zakończone nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Przepisy art. 35-38 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 93.

Nie wszczyna się postępowania w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynął rok.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawach koncentracji

Art. 94.

1. Stroną postępowania jest każdy, kto zgłasza, zgodnie z ust. 2, zamiar koncentracji.
2. Zgłoszenia zamiaru koncentracji dokonują:
 - 1) wspólnie łączący się przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1;
 - 2) przedsiębiorca przejmujący kontrolę – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2;
 - 3) wspólnie wszyscy przedsiębiorcy biorący udział w utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 3;
 - 4) obejmujący lub nabywający akcje albo udziały – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 1;
 - 5) przedsiębiorca, w którego organie zarządzającym lub kontrolnym obejmuje funkcję członka osoba pełniąca już funkcję członka w organie zarządzają-

- cym lub kontrolnym innego przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 2;
- 6) odpowiednio instytucja finansowa albo przedsiębiorca, który nabył akcje lub udziały w celu zabezpieczenia wierzytelności – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 3.
3. W przypadku gdy koncentracji dokonuje przedsiębiorca dominujący za pośrednictwem co najmniej dwóch przedsiębiorców zależnych, zgłoszenia zamiaru tej koncentracji dokonuje przedsiębiorca dominujący.
4. (uchylony).
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru koncentracji, w tym wykaz informacji i dokumentów, które powinno ono zawierać, uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez różne rodzaje przedsiębiorców, w szczególności przez instytucje finansowe.

Art. 95.

1. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, dopuścić do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego:
- 1) przedsiębiorcę, nad którym inny przedsiębiorca przejmuje kontrolę;
 - 2) podmiot zbywający akcje lub udziały;
 - 3) podmiot zbywający majątek;
 - 4) konkurenta przedsiębiorcy zaangażowanego w koncentrację;
 - 5) inny podmiot, który wystąpi z wnioskiem i wykaże swój interes prawny.
2. Podmioty zainteresowane mają prawo składać wyjaśnienia i dokumenty mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.
3. Przepis art. 87 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 96.

1. Prezes Urzędu może:
- 1) zwrócić w terminie 14 dni zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, jeżeli nie spełnia ono warunków, jakim powinno odpowiadać;
 - 2) wezwać zgłaszającego zamiar koncentracji do usunięcia wskazanych braków w zgłoszeniu lub uzupełnienia w nim niezbędnych informacji w wyznaczonym terminie.
2. Prezes Urzędu może przedstawić przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom uczestniczącym w koncentracji warunki, o których mowa w art. 18 ust. 2, wyznaczając termin na ustosunkowanie się do zgłoszonej propozycji; brak odpowiedzi lub odpowiedź negatywna powoduje wydanie decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 1.

Art. 97.

1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji powinno być zakończone nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia jego wszczęcia.

2. W przypadku przedstawienia przez przedsiębiorcę warunków określonych w art. 18 ust. 2 termin, o którym mowa w ust. 1, ulega przedłużeniu o 14 dni.
3. Do terminów określonych w ust. 1 i ust. 2 nie wlicza się okresów oczekiwania na dokonanie zgłoszenia przez pozostałych uczestników koncentracji, a także okresów na usunięcie braków lub uzupełnienie informacji, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 2, lub ustosunkowanie się do przedstawionych przez Prezesa Urzędu warunków, o których mowa w art. 18 ust. 2, oraz okresów oczekiwania na uiszczenie opłaty, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Art. 98.

1. Przedsiębiorcy, których zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu, są obowiązani do wstrzymania się od dokonania koncentracji do czasu wydania przez Prezesa Urzędu decyzji lub upływu terminu, w jakim decyzja powinna zostać wydana.
2. Czynność prawna, na podstawie której ma nastąpić koncentracja, może być dokonana pod warunkiem wydania przez Prezesa Urzędu, w drodze decyzji, zgody na dokonanie koncentracji lub upływu terminów, o których mowa w art. 97.
3. Nie stanowi naruszenia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, realizacja publicznej oferty kupna lub zamiany akcji, zgłoszonej Prezesowi Urzędu w trybie art. 12 ust. 1, jeżeli nabywca nie korzysta z prawa głosu wynikającego z nabytych akcji lub czyni to wyłącznie w celu utrzymania pełnej wartości swej inwestycji kapitałowej lub dla zapobieżenia poważnej szkodzi, jaka może powstać u przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji.

Art. 99.

Jeżeli Prezes Urzędu poweźmie wiadomość o dokonaniu koncentracji z naruszeniem obowiązku, o którym mowa w art. 12, może wszcząć postępowanie z urzędu.

Art. 100.

W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w art. 20 ust. 1 lub 4, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, dokonać podziału przedsiębiorcy. Do podziału spółki stosuje się odpowiednio przepisy art. 528-550 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1117 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408). Prezesowi Urzędu przysługują kompetencje organów spółek uczestniczących w podziale. Prezes Urzędu może ponadto wystąpić do sądu o unieważnienie umowy lub podjęcie innych środków prawnych zmierzających do przywrócenia stanu poprzedniego.

Rozdział 4

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Art. 100a.

1. Z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów może wystąpić:

- 1) Rzecznik Praw Obywatelskich;
 - 2) rzecznik ubezpieczonych;
 - 3) rzecznik konsumentów;
 - 4) organizacja konsumencka.
2. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, może także wystąpić zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z wnioskiem o wszczęcie postępowania dotyczącego naruszenia wynikającego z niezgodnych z prawem zaniechań lub działań podjętych w Polsce, zagrażających zbiorowym interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę.
3. Przepisy art. 84 ust. 2-3 stosuje się odpowiednio.

Art. 100b.

1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania, jeżeli z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika w sposób oczywisty, że zbiorowe interesy konsumentów nie uległy naruszeniu. Przepis art. 85 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Prezes Urzędu, w drodze postanowienia, odmawia wszczęcia postępowania, jeżeli z wnioskiem wystąpiła osoba nieuprawniona na podstawie art. 100a ust. 1 lub 2.
3. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, odmówić wszczęcia postępowania:
 - 1) w przypadku niedostarczenia przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu postępowania;
 - 2) jeżeli wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 84 ust. 2.
4. Na postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, wnioskodawcy przysługuje zażalenie.

Art. 100c.

Stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie takiej praktyki.

Art. 100d.

W postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być zawarta ugoda, jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, a ugoda nie zmierza do obejścia prawa albo nie narusza interesu publicznego lub słusznego interesu konsumentów.

Art. 100e.

Prezes Urzędu może nadać decyzji w całości lub w części rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów.

Art. 100f.

Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów powinno się zakończyć nie później niż w ciągu dwóch miesięcy, a w sprawie szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Przepisy art. 35-38 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 100g.

Nie wszczyna się postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynął rok.

Art. 100h.

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów jest wolne od opłat.

Dział VI
Kary pieniężne**Art. 101.**

1. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie:
 - 1) dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i art. 7, lub naruszenia zakazu określonego w art. 8;
 - 2) dopuścił się naruszenia art. 81 lub art. 82 Traktatu WE;
 - 3) dokonał koncentracji bez uzyskania zgody Prezesa Urzędu.
2. Prezes Urzędu może również nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 1 000 do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie:
 - 1) we wniosku, o którym mowa w art. 22, lub w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 94 ust. 2, podał nieprawdziwe dane;
 - 2) nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 11a ust. 3, art. 18 ust. 3 lub art. 45, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji;
 - 3) nie współdziałała w toku kontroli prowadzonej w ramach postępowania na podstawie art. 57, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2;
 - 4) nie wypełnił obowiązku przewidzianego w art. 82.

3. W przypadku gdy przedsiębiorca powstał w wyniku połączenia lub przekształcenia innych przedsiębiorców, obliczając wysokość jego przychodu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się przychód osiągnięty przez tych przedsiębiorców w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.
4. W przypadku gdy przedsiębiorca nie osiągnął przychodu w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, Prezes Urzędu może ustalić karę pieniężną w wysokości do stukrotności przeciętnego wynagrodzenia.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do związków przedsiębiorców.

Art. 102.

1. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 500 do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 9, art. 11a ust. 1, art. 18 ust. 1, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 2 i ust. 4 i art. 23c oraz art. 88 ust. 1 i ust. 3, postanowień wydanych na podstawie art. 60 ust. 1 lub wyroków sądowych w sprawach z zakresu praktyk ograniczających konkurencję, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz koncentracji; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.
2. Przepis ust. 1 stosuje się do związków przedsiębiorców. W przypadku gdy związek przedsiębiorców nie osiąga przychodu, karę pieniężną za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania w terminie decyzji, postanowienia lub wyroku sądu Prezes Urzędu ustala w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 103.

1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć na osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców karę pieniężną w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli osoba ta umyślnie albo nieumyślnie:
 - 1) nie wykonała decyzji, postanowień lub wyroków, o których mowa w art. 102;
 - 2) nie zgłosiła zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 12;
 - 3) nie udzieliła informacji lub udzieliła nierzetelnych lub wprowadzających w błąd informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45.
2. Prezes Urzędu może nałożyć na osoby, o których mowa w art. 59 ust. 1, karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, za nieudzielenie informacji lub udzielenie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2, oraz za brak współdziałania w toku kontroli prowadzonej w ramach postępowania na podstawie art. 57, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2, oraz na świadków za nieuzasadnioną odmowę zeznań.

Art. 103a.

1. Prezes Urzędu, z zastrzeżeniem ust. 4, odstępuje od nałożenia kary, o której mowa w art. 101 ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, na przedsiębiorcę biorącego udział w poro-

zumieniu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub art. 81 Traktatu WE, jeżeli przedsiębiorca ten spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jako pierwszy z uczestników porozumienia:
 - a) dostarczy Prezesowi Urzędu informację o istnieniu zakazanego porozumienia, wystarczającą do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub
 - b) przedstawi Prezesowi Urzędu, z własnej inicjatywy, dowód umożliwiający wydanie decyzji, o której mowa w art. 9 lub art. 10

- jeżeli Prezes Urzędu nie posiadał w tym czasie informacji i dowodów wystarczających do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub wydania decyzji, o której mowa w art. 9 lub art. 10;
 - 2) współpracuje z Prezesem Urzędu w toku postępowania w pełnym zakresie, dostarczając niezwłocznie wszelkie dowody, którymi dysponuje, albo którymi może dysponować i udzielając niezwłocznie wszelkich informacji związanych ze sprawą, z własnej inicjatywy lub na żądanie Prezesa Urzędu;
 - 3) zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu nie później, niż w dniu poinformowania Prezesa Urzędu o istnieniu porozumienia lub przedstawienia dowodu, o którym mowa w pkt 1 lit. b;
 - 4) nie był inicjatorem zawarcia porozumienia i nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu.
2. Jeżeli przedsiębiorca uczestniczący w porozumieniu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub art. 81 Traktatu WE, nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 1, Prezes Urzędu obniża karę, o której mowa w art. 101 ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, nałożoną na tego przedsiębiorcę, jeżeli spełnia on łącznie następujące warunki:
- 1) przedstawi Prezesowi Urzędu, z własnej inicjatywy, dowód, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji, o której mowa w art. 9 lub art. 10;
 - 2) zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu nie później, niż w momencie przedstawienia dowodu, o którym mowa w pkt 1.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, Prezes Urzędu, z zastrzeżeniem art. 103b, nakłada karę:
- 1) w wysokości nie większej niż 5% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary - na przedsiębiorcę, który jako pierwszy spełnił warunki, o których mowa w ust. 2;
 - 2) w wysokości nie większej niż 7% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary - na przedsiębiorcę, który jako drugi spełnił warunki, o których mowa w ust. 2;
 - 3) w wysokości nie większej niż 8% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary - na pozostałych przedsiębiorców, którzy spełnili warunki, o których mowa w ust. 2.
4. W przypadku gdy przedsiębiorca spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 2-4, Prezes Urzędu nakłada karę w wysokości określonej w ust. 3 pkt 1, w przypadku gdy inny przedsiębiorca biorący udział w porozumieniu spełnił wcześniej warunki określone w ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2-4.
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców o odstąpienie od wymierzenia kary lub jej obniżenie, w tym w szczególności:

- 1) sposób przyjmowania oraz rozpatrywania wniosków przedsiębiorców o odstąpienie od wymierzenia kary lub jej obniżenie;
 - 2) sposób zawiadamiania przedsiębiorców o stanowisku Prezesa Urzędu
- mając na uwadze konieczność zapewnienia możliwości dokonania rzetelnej oceny spełnienia przez przedsiębiorców warunków, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, oraz właściwego zakwalifikowania wniosków.

Art. 103b.

1. W przypadku gdy przedsiębiorca powstał w wyniku połączenia lub przekształcenia innych przedsiębiorców, obliczając wysokość jego przychodu, o którym mowa w art. 103a ust. 3, uwzględnia się przychód osiągnięty przez tych przedsiębiorców w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.
2. W przypadku gdy przedsiębiorca nie osiągnął przychodu w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, Prezes Urzędu nakłada karę:
 - 1) w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia - na przedsiębiorcę, który jako pierwszy spełnił warunki, o których mowa w art. 103a ust. 2;
 - 2) w wysokości do siedemdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia - na przedsiębiorcę, który jako drugi spełnił warunki, o których mowa w art. 103a ust. 2;
 - 3) w wysokości do osiemdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia - na pozostałych przedsiębiorców, którzy spełnili warunki, o których mowa w art. 103a ust. 2.

Art. 104.

Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 101-103, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

Art. 105.

1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 101-103, są płatne z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki dochodów nad wydatkami zmniejszonej o podatki.
2. Wykonanie kary pieniężnej nałożonej przez Prezesa Urzędu ulega zawieszeniu do czasu uprawomocnienia się decyzji o jej nałożeniu.
3. Środki finansowe pochodzące z kar pieniężnych, o których mowa w art. 101-103, stanowią dochód budżetu państwa.
4. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa Urzędu.
5. W razie upływu terminu, o którym mowa w ust. 4, kara pieniężna podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
6. W przypadku nieterminowego uiszczenia kary pieniężnej odsetek nie pobiera się.

Art. 106.

1. Prezes Urzędu może na wniosek przedsiębiorcy, związku przedsiębiorców lub osób, o których mowa w art. 103, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie, odroczyć uiszczenie kary pieniężnej albo rozłożyć ją na raty ze względu na ważny interes wnioskodawcy.
2. Prezes Urzędu może uchylić, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie, odroczenie uiszczenia kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty, jeżeli ujawniły się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia.

Art. 107-109. (pominięte).

Dział VIa**Przepis karny****Art. 106a.**

1. Kto, wbrew przepisowi art. 37 ust. 4, narusza obowiązek udzielenia rzecznikowi konsumentów wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia rzecznika lub obowiązek ustosunkowania się do uwag i opinii rzecznika, podlega karze grzywny.
2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Dział VII**Zmiany w przepisach obowiązujących****Dział VIII****Przepisy przejściowe i końcowe****Art. 110.**

1. Z dniem wejścia w życie ustawy rozpoczyna się pierwsza kadencja Prezesa Urzędu sprawującego urząd w tym dniu, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Kadencja Prezesa Urzędu, o której mowa w ust. 1, ulega skróceniu o okres sprawowania przez niego urzędu przed dniem wejścia w życie ustawy.
3. Prezes Rady Ministrów może odwołać Prezesa Urzędu w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W terminie tym nie znajdują zastosowania ograniczenia, o których mowa w art. 24 ust. 5.

Art. 111.

Z dniem wejścia w życie ustawy dyrektorzy i wicedyrektorzy delegatur Urzędu stają się członkami korpusu służby cywilnej, a ich dotychczasowe stosunki pracy nawiązane na podstawie powołania na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 lutego

1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 oraz z 2000 r. Nr 31, poz. 381 i Nr 60, poz. 704) przekształcają się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, z tym że stanowisko wicedyrektora delegatury przekształca się w stanowisko zastępcy dyrektora delegatury.

Art. 112.

Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o którym mowa w art. 104, uwzględnia się również okoliczność naruszenia przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 113.

Postępowania wszczęte na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów prowadzi się na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 114. (pominięty).

Art. 115.

Wartość euro, o której mowa w przepisach ustawy, podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

Art. 116.

Ilekoć w odrębnych przepisach jest mowa o „organie antymonopolowym” lub „Urzędzie Antymonopolowym”, rozumie się przez to Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 117.

Traci moc ustawa z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 oraz z 2000 r. Nr 31, poz. 381 i Nr 60, poz. 704).

Art. 118.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2001 r., z wyjątkiem art. 41, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.